

PEST, JULIUS 24.

30. szám.

II. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 fnt 31 kr., s egész évre 2 fnt 62 kr. a. ér.; vidékre postán félévre 1 fnt 66 kr., s egész évre 3 fnt 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

Az ember.

V.

Az emberi élet tavasza az ifjukur. Erről jó többször és komolyan megemlékezni; mert lásd, ifju s hajadon, a te élted viruló tavaszát is érlelő nyár, ezt a hervatag ősz s ezt ismét a komor tél váltja föl. Igen, tavaszod elmulik; fejedben a gazdag fürtök ritkulni fognak, hajad hófehérré s fejed kopaszszá fog válni; a rózsás arc elhervad, megsárgul, mely barátzák nyomódnak belé, és habár évről évre szeretted már annyira mint azelőtt; mert napról napra terhesebbé lesz, lehullsz, mint fáról a levél, mely sírod fölött földhalom emelkedik s hó és eső, szél és zivatar ostromolják azt.

Fiatal barátom, ki most léptél ki az iskolai padokból, úgy tudom, hogy te most csupa élet vagy; vidorán esőrgedez a vér ereidben s a duzzadozó életkedv miatt minden rózsaszínben mosolyog feléd. Ah, de ne feledd, hogy eljő a tél s elhervaszt. Nézd amaz öreg asszonyt, mennyire meghajlott, mily reszketeg, alig lép egy-kettőt, már elfárad, le kell ülnie a fulasztó köhögés miatt s alig bír lélegzethez jönni; talán hihetetlennek tetszik előtted, ha őt mostani roskatag állapotában látod, hogy ő is valamikor fiatal és szép volt; hogy az életkedv miatt ő is vidorabb volt mint te most, és ime mivé lett, hogy megöregedett; vagy talán reád más sors vár? El ne bízd tehát magadat, hanem gondold a jövőre, gyermek, hisz alig vagy még több gyermeknél. Most léptél még csak ki az iskolából; és tudod-e, milyen jelenlegi állapotod? olyan, mint a partról a nagy folyóba visszalökött csónaké. — ki tudja, mily sors éri; olyan, mint a fészekből először kirezzentett madárkáké, mely immár kénytelen a röpkést megpróbálni, ha mindjárt elvesz is. Előtted most az élet úgy tűnik föl, mint a fellegtelen, derült nyári ég; nem sejtjed, hogy a viszontagságok mily rengetegét kell átvándorolnod; nem tudod, mily nagy és fontos kincseselel bírsz — de a melyet el is veszíthetsz — az ártatlanság koronájában, mely halálad után is fölségesen ra-

gyog az Isten előtt; nem gyanítod, mily feneketlenül mély s sötét az örvény, mely lábaid előtt tátong, melybe oly könnyen esel s egyszersmind el is veszhetsz... És most már, a zsenge korodban beléd letett kigyótojások egymás után kezdenek kikelni. Hadd nevezzek meg e mérges kigyófajból néhányat.

Az egyik, csillogó arany koronát hord fején, szemei ragyognak mint a tűz, feje szüntelen ide s tova hajlong. Ez a kevélység és hiuság. Kölykei, melyek követik, sárgafeketék, szemek villognak mint tüzgyiké, s neveik: irigység, álnokság, tettetés, ember-szólás, mások kigunyolása. Mérges fajzat ez. A másik kigyó sárgavörös, szeret hizelegni és tánczolni, kedveli az új bort, igen sima, nagyon tud csuszni, ha szemével rád néz, elkábul az ember feje tőle, a gyarló elesik és pedig sokszor oly sulyosan, hogy egész életében alig bírja magát összeszedni, és ez a bujaság undok vétké. Kiséretében van: lelkismeret mardosása, megátalkodás, Isten irgalmáról való kétségbeesés, a religio utálat, torkosság, röstség, az ártatlanság elcsábítása — valóban utálatos következmények. De részletesebben szölok.

Azon években, melyekben valaki az iskolát már elhagyta, fölemeli fejét benne a kevélység és hiuság; a szem másnembeli fiatalok felé kezd fordulni; fölébred a vágy a korecsma, táncz s mulatóhelyek után, az új ruhák-, esti séták- és ácsongásokért; a fül, mintha nehezebben hallaná a szülék intelmeit, a csábító rosz példák minden lépten-nyomon követik az ifjut s hajadont s behizelgik magukat szívökbe; a hazugság lelke csábítólag hangoztatja e szavakat füleikbe: ne légy bolond s ne engedd magadat elzáratni; vigadj, mint mások. A gonosz léleknek czimborái is vannak, kik kigunyolnak, ha szerényen élni s a jámborság ösvényén haladni kívánsz. Ugy tetszik, mintha az ég s pokol viaskodnának miattad; azonban hozzájárulásod nélkül nem dől el a harez... Istennek képe, ker. lélek! ha eléd állhatnék, kezeimet kezeidbe tehetném, szememet szemeidbe meríthetném, szavaimat, az élet lehével fölelevenítve, szívedhez intézhetném: — oh, mint kérnék,

kényszeritenélek, hogy hü maradj ahhoz, mit Isten ol-
tára, lelkiányád s az Úr színe előtt fogadtál, midőn elő-
ször áldozni valál. Követném lépteidet, óvnálak, tartóz-
tatnálak és serkenténélek, de — ez nem lehet. Ezer
meg ezer az ifjak s hajadonok száma; ah, ha csak egyet-
len lenne is, ki ad erőt gyöngye szavaimnak? ki nyitja
meg füleit, hogy kövesse igéimet? — De van, van, ki
elég erős s egyszersmind kegyes. A szülék elhalnak —
ám ha élnek is, olykor vajmi keveset törődnek a neve-
léssel, — cselédképen, mint pásztor, bojtár vagy dajka
idegen emberek közé jutsz, mesterségre a városba ad-
nak s már fiatalon, midőn hajlítható vagy, mikoron ha-
marább, hogy sem magad gondold, megromolhatsz —
egyedül állsz. Oh kedvesem, tudok én valakit, a ki ol-
talmad, erős várad, ki barátod, atyád, anyád, gyámod,
őrangyalod. Istened ohajt lenni, csak te Őt — elfogadd.
S ő erős karral vezet téged az életen, halálon és az
ítéleten keresztül — föl az egekbe, ne taszítsd vissza
kezét, midőn segélyedre azt kinyújtja. Ez: Krisztus
Jézus.

Valamint Olaszországban a borág veres venyigéi,
fára fölfolyva, azt sokszoros fonadékkal átölelik s édes
gerezdeket teremnek: épen ugy légy te a szöllőtő,
Krisztus pedig a fa; őt öleld át, ő benne fogódzál s nö-
vekedjél, az ég felé törve, s légy nagygyá, széppé és jóvá
Isten előtt. Ha egyedül élnél e földön, s nem látnád a
világ csábító szépségeit körülötted, nem hallanád a min-
dennapi élet szórakoztató zsbongását: mennyire bámul-
nád e mindenséget, égő szeretettel éheznéd és szomju-
hoznád az igazságot, el nem telhetnél vele. — ah de
oda jutottak a világ zajában az emberek, hogy, a világ
által elvakítva, a Teremtőről megfeledkeznek. Erősödjél
meg lelkedben. S akkor hozzá jön Jézus, szállást ves-
zen benned, beléd leheli isteni szeretetét, hogy lelked
dermesztő fagyából fölengedjen, isteni szívéen fölmeleg-
szik szíved az Isten s felebarát szeretetére. Lelki sze-
meid megvilágosodnak s átlátod, hogy a zene és táncz,
zajos multság, szép ruha és pénz, szóval, a világ minden
dicsősége és gyönyörűsége nem egyebek, mint játé-
szerek. Tisztán átlátod, hogy a legszebb s leghaszno-
sabb foglalkozás e világon, oda törekedni, hogy nap-
ról-napra jámborabb, alázatosabb, szelidebb, magadat
megtartóztatóbb s Isten előtt kedvesebb lehess. S mind-
inkább komolyabb érzelem tölt el; a zajos multság ve-
szíteni kezdi előtted vonzó erejét, nem sokat adsz már
rá, ha mások szépnek tartanak, s csalogatásaik meg
nem tántorítanak. Ám én azért nem kívánom, hogy
bukórságba essél; de azt kívánom igen is, hogy sze-
resd az Istent mindenek felett, és élj Jézus Krisztusban.
Ezt pedig teheted, ha gyakran s méltó előkészülettel
járulsz az Úr vacsorájához. Az emberek fecsegése meg
ne tántorítson, hanem maradj hü Megváltóddhoz s járulj
hozzá gyakran a szent áldozásban.

Lenne még más mondani valóm is, — de mindazt,
a mit én mondanék, sokkal érthetőbben s erőteljeseb-
ben adja tudtadra a te bensődben az ur Krisztus, ha
szívesen járulsz hozzá és ha rá hallgatsz. — Azonban
a nagykoruakhoz is van szavam.

Szülék! a ti rossz példátok ezentul sokkal ártalma-
sabb, mint azelőtt volt; mert magzataitok szeméi job-
ban fölnyitlak s hevesebb vér foly ereikben. A predi-

kációszerü intések ideje, ha az példátok által nem tá-
mogattatik, lejárt. Ha te, családátya, későn s ittason
jársz haza; ha csak husvétkor s akkor is nem örömet
még áldozni: jámborságra sisteni félelemre serkentő
beszéded neveltségessé válik. Vagy ha te, családanya,
megereszted felebarátod fölött nyelvedet, jó hírét nevét
ugyancsak rágod, ám hiszen predikálhatod leányaid-
nak, miként kell keresztényileg élnök. Kormos
kézzel törlöd gyermeked arcát tisztára. Légy magad
jó, mert különben egészséges tanítás nem folyhat aj-
kaidról. De óvd gyermekedet az éjjeli kóborlásoktól is,
továbbá fonóházaktól, ivóktól, az utcaajtóban késő
este való ácsorgástól, ruházatbani pipere- s hiuságtól s
egyéb ártalmasoktól. Küld őt gyakran templomba, süir-
gesd a szentségekbeni részesülést, — hogy a szentségek-
ben az Úr szíveikhez szóljon és őket jóra vezesse. Ká-
romkodást, hazudságot, rágalmasztást, emberszólást, csu-
folódást ne tőrj meg bennök.

Cselédtartók, mesterek stb., értsetek szót. Bizo-
nyos városban, — melyikben? minek nevezném meg,
hisz akkor nagyon sokat nevezhetnék — váltig panas-
kodnak a gazdák s gazdasszonyok, hogy a szolgáló-
leányokkal egyáltalán nem lehet boldogulni, annyira
romlottak; zárni, csukni kell előttök mindent, s ha
kerül is olykor faluhelyről egy-egy jobb érzelmű,
a városban megromlik s csak olyan lesz, mint a többi.
De hát csoda-e ez? mikor egynémely uri nép mód fölött
elkevélyedett. Engedelmes, becsületes, követelésnél-
küli, szerény szolgálókat akarnak, olyanokat, kik hal-
mozott munka, nyomorult táplálék, kevés álm, silány
bér mellett tökéletesen elégedettek legyenek. De a mi
azután őket becsületesek-, engedelmesek-, szerények-
s megelégedettek-ké teszi, mi ezen erények forrása, t. i. a
religiót bedugják előttök ezen uri emberek. Imádság-
s épületes olvasmányra nem hagynak nekik időt; elfog-
ják őket ünnep- s vasárnapokon az isteni szolgálattól,
melyben magok sem vesznek részt; mérsékletlenül esz-
nek, isznak, lakmároznak cselédeik előtt, csak nem dé-
lig röstelkednek, az imádsággal stb. nem törődnek,
szóval, ugy élnek mint a szegény Lázár gyámatyja. Va-
lóságos csoda lenne tehát, ha a cselédek szintén nem
követnék uraikat s asszonyaikat, ha ők is szintegy
nem lennének könnyelmű, kapzsi, élvsovár. Istenről
megfelejtkezett terentmények s tökéletes hasonmásai
uraságaiknak. Ha már annyira jutottál, hogy a vallá-
sos érzelmeket bensődből teljesen kiütted, — ám lásd,
mily halálos órát készítesz magadnak; de tenéred-
ben, már csak a veszendő hasznot tekintve, legjobban
cselekszel mégis, ha cselédeidet religiójok gyakorlatára
serkented. Küld hát őket a templomba, hadd hallgas-
sák Isten igéjét, menjenek gyónni, ünnep- s vasár-
napokon olvassanak valamely épületes könyvből s
nyujts nekik ilyet magad is. Pharaót megáldotta Isten
háznépestül együtt, jámbor szolgálja József miatt: en-
gedd tehát keresztény létedre szolgálódat, inasodat stb.
Istennék híven szolgálni, jámborságuk miatt téged is
megáld az Isten.

Az iskolából imént kikerült 13—15 éves ifju vagy
leányka rend szerint keveset tud még azon bűnről, me-
lyet megnevezni nem akarok, és lelkeik még az ártat-
lanság illatával illatoznak Isten előtt. Azért hát hozzá-

tok felnőttekhez szólok. — Föltéve, hogy virágos kerteskéd van, melyben szegfű és rózsza, liliom és rezeda oly ékesen nyiladoznak s oly kedvesen illatoznak; föltéve, hogy nagy örömedet találod kerteskédben s benne sétálhatván, a színek pompáján szemeidet legeltetheted, a kedves illatot szíhatod: — de ime, midőn egy alkalommal a kertbe lépsz, virágaidat szándékosan legázolva, földig tiporva, összetépve találod, úgy, hogy egykori szépségök, viruló ékességök menten oda lőn: ugyan nem járná-e át fájdalmas érzelem szivedet? Talán jó, hogy nem ismered a semmirevalót, a ki neked ezt tette, mert még baj, vagy épen szerencsétlenség származnék belőle... Sejtéd-e a czélzást? Az ifjuság Isten virágos kertje a földön. A gyermekek, ifjak s leányok, kik még ártatlanok, a virágok Isten előtt; és ha ezek nem lennének, nem nézne le örömmel a földre. Jaj tehát annak, a ki az ártatlan virágot elhervasztja, elgázolja, megrontja, bűnössé teszi; mert az apostol szerint: „Rettenetes az élő Isten kezeibe esni!”

Ti felnőttek, kik a fonóházak-, koresmák-, ivók-, lakozások-, lakadalmakban vagy a mezei munka, takarmánygyűjtés, kapálás stb. alkalmával, avagy itt-ott gyárakban oly ocsmány, fajtalan beszédeket folytatok s trágár tréfáitok fölött otromba hahotát csaptok, ledér szemhordozástok s illetlen magatokviselate által fertelmes beszédeiteket még utálatosabbakká teszitek, jobb lett volna, ha némán és vakon születtetek volna. Mert az Istentől megszentelt gyermek lelkébe mérget öntöttetek, tulajdon lelketekeket pedig kárhözatra juttattátok. Serdülő ifju s leányzó! legyen gondod rá, hogy reád ne ragadjon, a mit ekként másoktól láttál s hallottál, nehogy romlottá, erkölctelenné légy.

* * * *

Hymnus sz. Anna asszonyhoz. *)

(Dallama: „Bemegyek sz. templomodba“, vagy „Áldozattal járul hozzád“ című énekek.)

Szüz anyánknak édes anyja,
Neked szentelt ünnepen
Im dicsérünk szívvel s ajkkal
Lángoló-édesdeden;
Mert te szülted e világra,
Ki az ég föld szüz virága;
Kit az Isten paizsa véde,
Hogy a büntől ment legyen.

Az ur Isten nagy kegyekkel
Halmazott el ide lenn;
Annak anyja vagy te, kit a
Nagy világnak ajka zeng.
Éltél Isten félelmében,
Tisztán lelki- s testiképen,
Igy kitünvén, tüntetett ki
Istenünk is oda fenn.

Szülted és hiven nevelted
Isten anyját, Máriát,

*) Alkalmilag mint templomi védszenthez. E hymnus különösen az ó-kigyósi grófi díszes, művészetben dúsz kápolna védszentjéhez, templomi buccalkalomra készült.

Oktatád a törvényekre
Szende gyermekévin át,
Készítéd nagy anyaságra,
Melyben a világ csodálja;
Hervadhatlan szíverénynyel
Ő örökké szüz virág.

Templomunknak nagy védszentje,
Bizvást hozzád járulunk:
Légy segélyünk a veszélyben,
Légy a jóban gyámolunk;
Add, hogy éljünk feddhetetlen
Az isteni törvényekben,
Krisztus anyaszentegyháza
Tündököljön általunk.

Isten anyja! szent anyáért
Légy veltünk, oh légy te is,
Oh felejtsd, ha anyaszived
Sebzené a büntövis;
Esdő gyarló gyermekidnek
Zengő énekét hallgasd meg,
S ah, legyen anyaszerezmed
Melleinken védpaizs!

Balla Mátvás.

Az őrangyal.

— Beszély —
a népeletből.
(Folytatás.)

Később az anyai gondokat is tetszett a Mindenhatónak étem szerepéhez csatolni, s hála Istennek, e részben is vádoltatás nélkül állok lelkem ítélőszéke előtt.

Néhány évet a legirigyeltőbb boldogságban töltünk el; — de eljöttek a megpróbáltatás napjai, s fájdalom! férjemnek nem volt elég lelkiereje, hogy a csúrhoamokat szilárd elhatározottsággal visszaverje.

Gazdaságunk szépen virult.

Ki hitte volna, hogy egy, boldogságunkat irigyelő albarát jólétünket használja föl megrontásunkra s innen mérgezze nyilait, melyekkel egy család jólétét s boldogságát halálosan sebezze s az inség gyászokorsójába temesse.

De megtörtént.

Férjem a koresmába nem járt, s ez sehogy sem tetszett Jakab koresmárosnak. Ha megszomjazott, hazavitetett egy pohár bort, s mindenkor fizetett. Sokszor gunyosan jegyzé meg Jakab: „Én nem hiszem, hogy Abaj Mihály maga nem csinálja a pénzt.“ Persze, mert nem róhatott háromszorosán... Pedig abban a hosszú könyvben, sok család boldogságának e rémes koporsójában a többi közt férjem neve is be volt írva, de a lap tisztán állott. Oh doktor ur! jegyzőknél az adókönyvben nincs pontosabban följegyezve a városunkban lakó családők névjegyzéke, mint a koresmárosnál.

Ez boszankodott, hogy a néhány olajfoltot kivéve, a lap tisztán állott. Ennek különös módon jöttem tudásához; azonban rendében akarom előadni a dolgot.

Pityók Matyi szorgalmas látogatója volt Jakabnak, s ha pénze nem volt is, volt, mint mondani szokják, hitele. Jakab dupla krétájával elég vastag vonáso-

kat rajzolt a füstös gerendára, melyek aztán ismét megtoldva vándoroltak abba a hosszú könyvbe.

Végre azonban Jakab úgy találta: a mi sok az sok ... s többé nem akart Matyinak hitelezni, s ha bort kért, gunynyal felel: „ha nincs pénzed, igyál vizet.”

Hej atyafiak! tudja az a koresmáros, mikor elég; pontosan kiszámítja az időt, hogy ő ne veszítsen; hanem hogy a körmei közé kerülnek koldustarisznját akaszson a nyakába. Gyakran körülsetált Jakab a határban; pontosan tudta, melyik földnek ki a tulajdonosa. Azután ilyenféle magánbeszédet tartott: Ez jó gabona, ennek még lehet hitelbe adni. Tovább: No ez ugyan csak silány, ennek elég van a rováson.

Tehát Pityók Matyinak lejárt a hitele Jakabnál. Busan üldögélt egy napon a koresmában, sóvár tekintet szegyezve a lécczel kerített bormérőben álló kanesókra. Hagyjuk őt busulni s nézzünk Jakab szobájába. A piszkos, rendetlen, foghagyma büztől romlott légű szobába lépve, Jakabot az asztalnál ülve, épen a hosszú könyvben lapozgatva leljük. Hólyagos szürke szeméit mohó vágygyal hordozza a girbe-görbe betükön, míg eserepes ajkain valami sátáni mosoly vonaglik. Végre becsukta a könyvet s gondosan elrejté egy ócska szekrénybe, azután önelégedetten dörzsölvén kezeit, Háni felesége előtt megállott.

— Minden jól van, szólt Jakab nejéhez, eddig vetettünk, most jön az aratás. Bolond paraszt! miért nincs több esze, miért hagyja magát megcsalni? Van itt nekem, folytatá Jakab, homlokára mutatva. Lásd feleségem, mai világban észszel kell élni a szegény embernek, s úgy segítsen magán, a hogy lehet. Mikor a kontókat írom a könyvbe, persze az több lehet, de kevesebb semmi esetre. Megtörténik az is, hogy biz én elfelejtem, hogy már egyszer beirtam a kont t, azért még egyszer oda írom: hogy aztán ivott-e annyit az a paraszt vagy sem, ahhoz semmi közöm, csak fizessen.

— Valóban! sziszegett Háni asszony, te mégis okos ember vagy, Jakab!

— Elhiszem azt, válaszolt Jakab. De kell is ész az embernek, ha élni akar. Lásd, ez a sok paraszt minket semmibe se vesz; ha van egy pár krajczárja zsebében, így szól: Te Jakab! adj egy iteze bort, vagy Jakab! adjon kend egy verdung pálinkát. Ezt mind el kell tünni. Ostoba paraszt! az apád volt te, meg kend... De ha nincs pénze s ég a gégéje, akkor meg mondja: Jakab ur, kérem! — Tehát látod, a paraszt úgy tesz velem, a mint akar; ennél fogva én is úgy teszek vele, a mint akarok, úgy csalom őket, a mint lehet. Miért nincs esze. A paraszt asszony térje buzát, bort ad kontóba; ezt úgy veszem meg tőle, a hogy akarom, fele- vagy harmadrész árán; itt is nyerek rajta. A paraszt ember felesége eljön egy verdung pálinkáért, ez kóstál hat krajczárt, és hoz nekem 20 krajczáraru lisztet, kész nyereség. Bolond paraszt, ostoba paraszt! De így van ez jól... Mert ha ez a nép okosabb volna s nálam kontót nem esinálna, én mennék koldulni, emigy pedig ő megy.

Lássátok, kedves földmives barátim, mily közönynyel, sőt örömmel ássa a sirt egy lelketlen önző ember, hogy abba jóléteteket temesse. Ovakodjatok, az Istenre kérlek, ovakodjatok!

Térjünk vissza Abajához s hallgassuk őt tovább.

Tehát Pityók Matyi egyedül busult Jakab koresmájában. Jakab közönynyel szivta bűdös dohányát, egy rosz széken ülve, s úgy látszik, valamit forgat eszében. Végre egy hosszú nyaku üveget megtöltött az eczetnél semmivel sem jobb folyadékkal (bornak nem nevezhető) s Matyi elébe tevé. Matyi mohón ürité ki az üveg tartalmát s indulni akart.

— Ho hó! Matyi, szólt a koresmáros elébe állva — azt gondolja kend, hogy hiában adtam kendnek bort; üljön le, mondok valami okosat.

Jakab szorosán Matyi mellé ült s gondosan körültekintett; nincs-e itt valaki jelen. Azután suttogó hangon szólt.

— Mit gondol kend Matyi, ha én kendnek esztendejig ingyen, minden krajczár fizetés nélkül annyi bort adnék, mennyit nálam megbirna kend inni, ha nekem egy kis szolgálatot tenne.

Matyi bámulva nézett a koresmárosra, de szeméi élénk tüze elárulá, hogy az ajánlat neki tetszik, s kíváncsian kérdé, mily szolgálat lenne ezért teendő.

A koresmáros még közelebb ült Matyihoz s még halkabban folytatá:

— Ismeri kend Abaj Miskát, jól tudom. Lásza kend, ez az ember sehogy sem akar hozzám szokni, inkább annyira kerül, mennyire csak lehet, szeretném üstökét markomba kapni.

— Nem megy az oly könnyen, Jakab! Abaj Miska munkás, gondos és becsületes ember, mézes kalácsesal sem csalnád ide, nem olyan átkozott lőrével, melyet te bornak nevezesz.

— No bizony! ha olyan kényes gyomra van annak a Miskának, van pinczémben még egy hordó jóféle igazi romhányi; tudom, olyant a pap sem ivott.

— Bajos dolog biz ez, Jakab. Aztán ha el is jönne hozzád Abaj, hiszen kifizetné minden borodat, pálinkádat egyszerre. Persze te gazdag prédát látsz benne; csak hogy ő még sokkal messzebb áll, sem hogy megragadhatnád. De, Jakab, hogyan hajthatnék én itt vizet malmodra?

— Valami okosat kellene kigondolni, hogy őt ide csalhatná kend, a többi az én gondom. Lásza kend, nekem e részben nagy tapasztalásom van. Legnehezebb lesz csak az első lépés, a második már könnyebb, a harmadiknál már veszve van.

— Jó, jó, Jakab! de te ígéretedről hamar meg szoktál feledkezni; én nem hiszek neked.

— Nem hisz kend! mikor esaltam én meg valakit? Azért is hozok kendnek abból a jó romhányiból.

Azon szavára a koresmárosnak: „hogy mikor esalt ő meg valakit”, nem csak Matyi, hanem ő maga is elmosolyodott.

— No, ezt kóstolja meg kend, — e szavakkal tett Matyi elé egy tele üveget, s szép zöldes színéről látszott, hogy az jóféle bor.

— Ez már aztán teszi, — szólt Matyi, nagyot huzva az üvegből. — Én nem bánom, lásza kend Jakab, szívesen kezére játszanám Abajt, ha volna hozzá annyira való eszem, meg ha meg nem csalnád.

— Ne féljen kend, majd azon leszek, hogy nekem is csurogjon, kendnek is cseppenjen.

Megtörtént az egy család boldogsága elleni összees-

küvés. Matyi nem messze lakott Abajékhoz s néha-néha be is köszöntött oda beszélgetni. Abajéknak Matyi sehoggy sem fért a gyomrába s figyelmezteté férjét is óvakodásra ez embertől.

Egy idő óta majdnem mindennapos vendég lön Abajéknál, mindenféle ürügy alatt kellett neki látogatást tennie. Mi már tudjuk, miért; de a szegény család ezt távolról sem gyanítá. (Folyt. követk.)

Veszely László.

Jakab szomszéd levelei.

XXIV.

(Vége.)

Mint ez előtt harmadfél évvel írt levelemben említém, épen a szemerei buesu előestéjén találkoztam Magdával. Az éles leezke, melyet a saját fiától ütlegekkel tisztelt Dóris néne elé keserű falat gyanánt tálatam, nagyon is szívére cseppenhetett az én kedves kis hugomnak, mert olyan epedve szorongatta szívéhez a karjain tartott eleven mátká-tálat, s a mint hármuan utnak indultunk, már mint magam, Magda és az ő férje, a negyedik kis honpolgár persze hogy nem indult utnak, mert anyja gyalogkoesikáztatta őt, tehát mindjárt utnak kezdetén először is Magda elaprózta, vagy elnagyolta a kis gyermek apjának, a mi a Dóris nénihez intézett leezkéből fejében maradt, aztán meg hát rám került a sor. Mellém húzódva egyet rázott tyukültető bőbitáján, s így beszélgettünk együtt.

„No bátyám uram, azt az öreg nénét ezerszer inkább meg rakta ám, mint engem a buzán vett begréért. De sokért nem eseréltem volna meg az öreggel, hogy az a borsos leezke nekem szőljon!”

„Ugyan ugy-e? De hát homnan tudod, hugoeskám, hogy neked nem szólt, téged nem illet az a leezke? Néném asszony-nak szóltam, az igaz, de igen sok hugomasszony érthet belőle. Látod, nem csak egy holló van ám a világon, melynek meg-öszülésekor is megmarad hollószíve. Fáj csak említenem is, de vajmi sok gyermek másokra nézve ugyan vérengző figris, ragadozó farkas, esábitó sátán nevet érdemel, hanem szülőire nézve meg hálátlan kakuk, vérszopó skorpio, öldöklő hyena névnél egyebet sem érdemel. Nem tudja, nem akarja becsülni a malasztos jótéteményeket, melyekben szülői által bölesőjétől kezdve részesített, de rosszal fizet a jóért, átokkal és szívkinnal a szeretetért. Birnád-e, kis hugom, tagadni ezen szívborzasztó, vérfagyasztó állításon: a mai világban mindennapi is, de megfeszített szülői szívek kinja. Egy szegény apa keze veritékes keresményéből fölnevel hét gyermeket, s mintha hét ördögöt nevelt volna, heten is sokalják eltartani az ő ápolásukban eltörődött öreg apát. Ha egy édesanya fölserdült leányának ezt mondhatja: „Édes szülöttem!” — száz anya meg kényszerül mondani leányának: „Keserű szülöttem!” „No tagadhatod-e ezt?”

„Nem én, bátyám uram. De hát mi jóra nézve említ ezeket?”

„Jóra nézve nem említhetünk ilyeneket. Hanem azt mondom, hogy neked is juthat még az ilyen keserű léből. Csere nélkül is eljuthatsz ám még magad is az öreg Dóris néne sorsára, mert persze te sem maradsz mindig husz esztendő. Ki tudja, mit érsz még a hatvanasban? De hogy nagyon egymásba ne öltsem a szót, nézzük csak azt a melleden esüggő eleven kis batut. Igazán esókolni való szép rózsza, szakasztott apja az Isten-adta. Hogy is hívják?”

„Pistikának.”

„Pistika, Pistika! Jó hugom, ha majd Istrán lesz belőle, csak ugy ne bánjék veled, mint például Peti bánt az öreg Dóris nénével. Ez pedig leginkább csak tőled függ.”

„Oh ne mondja, hogy a Jézus áldja meg!”

„Aldjon meg, hugom, téged is társaddal és szívszerelme-tek kedves kincsével együtt. De bár Pilátus íránt nem valami nagy vonzalmat érzek, mégis őt utánzom, midőn így szólók: A mit mondtam, megmondtam. Jó asszony, mily édesdeden rá-gatod Pistikáddal emlőidet, mintha csupa gyönyörűség volna

lekednek az ő harapdalása; de az édes anyai tejért még szíve-det tépő keserű mérget is nyerhetsz és nyelhetsz tőle. Peli-kánja vagy, szíved vérén táplálsz; de ő még kigyóddá is vál-hatik s elszívhatja szíved minden vérét. Tudom, egyetlen fájdalmas sikoltására lelkendezve futsz hozzá, kicsike-kis bajá-ban is keseregsz fölőtte; hanem majd nagy korában meg előtte is futhatsz s keserves gyötrelmet szenvedhetsz tőle. Ugy-e veritékezve keresed táplálékát? ugy-e megtagadod ma-gadtól a legkedvesebb falatot, csak hogy őt hizlalhasd? de még megérheted, hogy veritékezve kapsz tőle egy falat panaszos ke-nyeret. Mily szép puha párnával takargatod, talán esztendőkön át kellett fáradoznod, míg e szép boritékot s az abba szükség-es pelyhet összeszereshetted; de még részesülhetsz a kegyelemben, miszerint ő majd zugva, morogva vet egy kis rothadt szalmát roskadt tagjaid alá. Karjaidon ringatod enyhítő álomba; de jöhet még idő, midőn ellened emeli karjait. A lángoló szeretetért, melyet, ha mind a husz körmével kaparná a földet, még sem fizethetne neked vissza, még a felebaráti szeretetet is megtagad-hatja tőled. Talán panaszra fakadnál ki az Isten ellen, ha el-venné őt föléd; de valljon nem kényszerül-e majd egykor meg-tört szívvel így fohászodni: „Bár csak akkor tehettem volna sírba, mikor bölesője fölött sírva virasztottam!” S ha mindezen gyászt, gyötrelmet előtalálnád valaha, édes hugom, biz annak nem én, de nem is más lenne az oka, hanem csak magad, azaz: szülői.”

„Ne beszéljen ugy az Isten szerelméért, bizony megrikat. Már hogy lehetnék én annak oka?”

„Jobb, édes hugom, most sirmód ovatosságából, mint majd későn orvosolhatatlanul. Csak ugy lennél biz annak oka, mint már lett s fájdalom ezután is lesz még számtalan apa s anya; mert ki mit nevel, azt talál az ő gyermekében. A szülők nevel-ésétől függ a gyermek földi és örök boldogsága, s maguk a szülők öröme vagy gyásza, a polgári társaság áldása, a földi országok virágzása s a mennyország aratása. A fa is olyan lesz, a milyenné csemete korában nyessük; adhatunk annak sugárnövést, vagy hagyhatjuk göresös tuskónak. Szép képet nyomhatunk a lágy viaszra, de idomtalan vakaresnak is hagy-hatjuk azt; hanem megkeményült állapotában csak azon alakot mutatja, melyet lágy korában rá nyomtunk. Ez a nevelés képe. Gyermekből is az lesz, a mit szülői nevelnek belőle; testét a szülői tej táplálja, lelkét a szülői nevelés formálja. E nevel-és az áldás méze, de ennek elhanyagolása átok mérge. A szü-lék jó vagy rossz nevelése által lesz a gyermek istenfő vagy istenesufő, keresztény vagy pogány, erényes vagy feslett életű; szelid, alázatos, tisztalelkű, vagy vad, kevély, bujaszivű; mér-téletes vagy korbely; háladatos vagy hálátlan; minden ére-nyel ékes vagy minden erkölestelenséggel teljes; az Isten fia vagy a sátán fia. A nevelés tanítja őt az Istent imádni vagy káro-molni; saját emberi méltóságát érezni s örízni vagy megvetni s el-tapodni; szülőinek kezét esókolni vagy haját tépni: életüket megéde-síteni vagy szívöket megrepesztetni; felebarátját szeretni vagy a szeretetet megfeszíteni. Eszed ágában se legyen, kis hugom, hogy én ezt az ujjamból szoptam, vagy magamtól gondoltam ki; a szent-írás, a szentatyák, de még a pogány bölesek is bizonyítják e nagy-fontosságú igazságot. A szent-írás hirdeti, hogy a fegyelem nél-kül hagyott fiu gyalázatára lesz apjának; sőt, hogy üdvösebb gyermek nélkül maradni s elhalni, mint gonosz gyermeket hagyni. A szentatyák azt tanítják, hogy a nevelésben gondat-lan szülők még annál is gonoszabbak, a ki megszült gyermekét elveti vagy megfojtja; mert az ilyen csak testileg öli meg szü-löttjét, de a rossz nevelés lelkében öli meg a gyermeket. A po-gány bölesek pedig azt mondják, hogy valamint a nap nem vi-lágozhat sugarak nélkül, a folyóvíz kiapad forrás nélkül; ugy az ember nem lehet ember nevelés nélkül. De talán elég is lesz ennyi egy huzomban, ebből csak meggyőződhetel az igazságról. Különb, ha kívánod, még többel is szolgálhatok.”

„No, bátyám uram, ha akarná, sem tagadhatná meg, hogy gyakran megfordul a plebánián. De látja, hiszen minden apa és anya csak neveli az ő gyermekét.”

„Neveli, de hogyan? az más kérdés. A jó nevelés nem a testi ápolásban áll, mely talán tulságosan is megvan, hanem a gyermek lelki tehetségeinek fejlesztésében s jóra irányzásában. Ruházat, táplálék, vagyongyűjtés körüli szorgoskodás: ezekben

nem fogyatkozott a szülői gondoskodás, sőt talán kelletlen is tufesztett. Ha felényi gondot fordítanak a gyermek lelkére, mint a mennyit testére fordítanak, biz akkor földi állapotunk is sokkal virágzóbb, de még jövőendő boldogságunk is jóval biztosabb lenne. Egyébiránt csak a kis újjamat sem merném megharapni a mellett sem, hogy a testi ápolás kötelességére nézve a szülők ártatlan galambok, sőt együgyűek ugyan, mint a galamb, de a kigyó okosságától sokkép messze esnek. Sok anya fog ám keserül számadásra vonatni azért, hogy Isten és a házassági szeretet áldását még szíve alatt nyomorék Lázárra torzította dühös táncz, féktelen indulatoskodás, rendetlen terhes munka és hasonló oktalanságok által. Hát a beteges gyermek babonás kuruzslásáról, a tulságos majomszeretet öldöklő hatásáról szólnak-e? Vagy mit mondják a mákhajról, alókaról, melyek ha nem ölé, bizonyosan butító, vagy legalább sorvasztó mérgek, a pálinkázott kenyérkével együtt? A mit pedig a lelki ápolásra nézve főnebb mondtam, oh azt igen sok szüle csak érteni sem akarja, épen azért nevel áldás helyett átkot sok, nagyon sok szüle. Azt vélik, elég a boldogságra, ha az ő gyermekök föleziifrázott s jól kihizalt bábu, melyre majd egy kis örökség is néz; de azt nem gondolják föl, hogy a gyermeknek ezélszerű lelki kiképzése a valódi boldogság kineve s mind a szülőkre, mind a gyermekre nézve égi és földi áldás talizmánja. Nem gondolják föl, hogy lelki képezés nélkül vérarúlást s gyilkosságot követnek el a gyermek lelkén, melyet biz a szüléktől kér számon az Ur. Hej pedig fölgondolhatnák ám! mert hiszen nemzeni, szülni és táplálni az okatlan állatok is tudnak, ebben az ember sorsa is hasonlatos azokhoz; ez csak is a nevelés által tünteti ki szülői méltóságát azok fölött. Nem, nem, kis hugom, valamint ezet és méz, balsam és méreg nem mindegy, ugy nevelés és nevelés nem mindegy. A jó nevelés olyan szent ige, mely mindennapi imádság kell hogy legyen azoknál, kiket égi Atyánk kegyelme szülői méltóságra emelt. De talán jobb is lesz azt abba hagynom, hisz ugy is eléggé halljátok a predikációkban, tehát majd megmond.

„Nem én, bátyám uram, de hogy unom meg. De még azt is megigérem, hogy akármilyen borsos lesz a szó, mégis megköszönöm a jó akaratot, csak tanulhassam meg: mikép őrizhetem meg gyermekemet és szívemet az olyan gyásztól, melynek elbeszélésére szintén magam is meghorzadtam.”

No ha így van, hát nem bánom, elmondom, a mit kívánsz, csak aztán haszna legyen; mert látod, én Jakab vagyok, nem János, tehát nem szeretnék a pusztaiban elhangzó szöveget lenni. Most pedig hát legyen vége ám minden belekotyogásnak; ne szakassz félbe, mert ugy megtévedhetnék, s talán a java maradna el. Hanem nem pihentetném előbb egy kissé, ugyis épen fele-uton vagyunk; azután majd könnyebben esik a folytatás, melyhez előre csak annyit mondok: Igazán jó, áldáshozó nevelés csak a vallásos nevelés lehet.

Az én Magdám megígérte ugyan, hogy nem fogja megenni; de a tisztelt olvasóktól nincs szerencsém ily ígéretet bírni: tehát legtanácsosabbnak itélem a folytatást jövő levelembe áttenni. Addig mindnyájan tisztességesen kipihenhetjük magunkat; magam a hosszas beszéd okozta fáradságtól, Magda Pistikája gyalog-koesztatásának terhétől, Pistika apja a néma hallgatás lankadságától, a tisztelt olvasók pedig az unatkozástól. Így aztán jövőre mindnyájan újult erővel kezdhetjük — — — előről.

Tehát a viszontlátásig egész tisztelettel maradok, a ki voltam s leszek
J a k a b s z o m s z é d.

Igaz biz az! Csak egy hajszálon mult, hogy el nem feledtem az ígért utóirat-raadást; hanem félig-meddig mégis eszembe jutott az, tehát ide karezolom. Még szemerei lakos koromban történt, még pedig irói komolyságomra mondom, hogy szöröszóra valóban megtörtént, a mit itt előadandok. Hármán tanácskoztak együtt, plebános uram szolgálója, meg az öreg szomszédasszony, meg az öreg bába-asszony. Plebános uram előtt történt a tanácskozás, én is ő tőle tudtam meg; most már tessék kételkedni. A „Kath. Néplap”-ról volt szó, különösen az őket legközelebből érdeklő „Szemerei levelek”-ről.

Az öreg szomszédasszony azt mondta: „Akárki mit mond, még sem hiszem én, hogy ezt a harangozó írta, mert a könyvet is csak ugy akombákomozza.”

Az öreg bába-asszony azt felelte: „De már irni csak tud,

hiszen vén bohó korában tanulta kántor-sógorától. Hanem hát ezt az újságot még sem ő írta, mert ez nyomtatva van, ő pedig nem tud nyomtatni, abban bizonyos vagyok.”

Plebános uram szolgálója erre így szölt: „Biz igazán mondja néném asszony. Tud is ő nyomtatni, — — — mindig a templombíró nyomtatja a buzáját.”

Kérem alázatosan a tárczámban épen hetedfél pár denár van — nálunk ftyingnek hívják — jutalmul szántam annak, a ki kitalálja: melyik volt a három tanácskozó közül legbölcsőbb?

Katholikus hitélet.

Jászságból. Folyó évi jun. 14-én magasztos ünnepélyek napjai derültek az alsó-patai, felső- és alsó-jászsági egyházkerületekre. Ugyanis e napon részesült az alsó-patai esperesi kerület ama szerencsében, hogy érsek főpásztorát, kis apponyi Barta Kovács Béla ő nmlgát, Stipula József székesegyházi kanonok, apát és pankotai főesperes, és Perger János kanonok és prépost ő nngak kíséretében, először is Karácsondon fogadható kebelébe. Hol másnap megkezdé apostoli működését a kegyelmes főpásztor, e kerület négy községében az üdvözítő hitben, a bérmlás szentségének földadásával, mintegy harmadfél ezeret megerősítvén; innen a népes Jászságba vette apostoli körutját, melynek felső- és alsó-epeserai kerületeiben létező 14 plebániában tizenhárom nap alatt 14,500 kenetett föl az Ur bajnokaivá. Szívemelő látvány volt kegyelmes érsek főpásztorunk szívélyes, és magas egyházi méltóságát megillető fogadtatása mindenfelé, mely az ünnepi öltözötti előlovagok, az utazákon kitűzött zöld galyak, zászlók és lobogók, iskolás növendékek, fehér öltözötti koszorus leánykák és a hívő népnek főpásztor iránti hódolati érületben versengő tömegeiben harangok zugása közt nyilvánult. Szent foglalkozása után délutáni órákban a kegyelmes főpásztor minden helyiségben az iskolákat látogatta meg, atyailag magyarázgatva kisedé nyájának az élet igét. A lelki s testi ép erejű főpásztor, daczára a lankasztó fáradságnak, az idők alkalmatlanságának és az utazás terhének, a kath. egyház legfényesb ünnepét, Ur napját Jászberényben, a nyolczadnap sz. járdalatot pedig Jákóházmán kívánta megtartani. Nemkülönbén a jász-mihálytelki szentegyházban épen azon időre, melyben apostoli működésének folytatására oda érkezett, elkészült remekművű márványozott, és gazdagon aranyozott s teljes díszben mindenkinek szívét megragadó nagyoltárát, s ugyanannak Pesten készült remek esetű sz. Márton p.képét ünnepélyes szertartások közt fölszentelni kegyeskedett. Mely felejtetetlen apostoli szent buzgalomért a jász-mihálytelki plebánia évkönyvei a legkésőbbi utódok számára is megőrzendik ama kötelességet, hogy a kegyelmes főpásztornak nevé mindenkor áldják és emlékezetökben örökítsék, és valahányszor ama szent oltáron, melyet a kegyelmes főpásztor fölszentelt, a legfölségesebb áldozat gyakoroltatik, mindannyiszor kérjék az ég áldásait a kegyelmes főpásztorra: hogy üdvárasztó életének az emberi élet legmesszebb terjedő koráig örvendhessenek. F.

Kis-Várda, június 29. Ezen nap kettős ünnep volt. A templom névszentjeinek ünnepe és ezen templom majdnem tizenhat éven át buzgó plebánosának ft. György ény i Ignác urnak a szabócsi főesperességbei ünnepélyes beigtatása. — Míg a harangok ünnepélyes hangja s a szomszéd helységekből érkező processiók hirdették a buesut, a zöld lombos fákkal beültetett templomi nt, a fölvirágzótt díszes diadalkapu beszélé a kis-várdaiak örömet, kik édes vágygyal néztek a beigtatandó szeretett atyára. A főesperes ur jobbján ngos és ft. Ferenczy Imre prépost és egri főszékesegyházi kanonok ur, utánok 14 lelkész jött. A diadalkapuhoz érve a város birája üdvözlé a ngos prépost urat, ki ünnepélyesen adja át majd az elismerés, megtisztelés, érdem babériját annak, kivel oly szivesen örülnek a hívek, mert ő oly szives készséggel áldozta föl nekik örömet, nyugalomát! A város birája után a felső elemi tanoda 4-ik osztályának tanára tanitótársa s tanítványai nevében tolmácsolá a szeretetet, az édes hálát. A főesperes ur röviden, de meghatóan válaszolván, tarackzugás közt a nép a templomba vonult, hol a beigtatást megelőzőleg egy nt. Csintalan Alajos ur által irt alkalmi versezet énekeltetett. Prépost ur ő nga a beigtatást

elvégezvén, a beigtatott, egri érsek ő exoja iránt hálás tiszteletet, meleg szeretetet, fűli hódolatot és engedelmisséget, a ngos beigtatónak fáradozásaiért szives köszönetet mondott; a szabolesi lelkészeket üdvözölvén, új hivatalából kitartásra, a zaklatott édes anya védelmére buzdítván, szeretetüket — bizalmuk édes ajándokát kérte. Végre szeretett híveihez szólt édesen, meghatón. Aldó szavaira könybe lábadtak a szemek. Oly érzékeny jelenet volt ez, hogy, midőn az ékesen beszélő felé a tömegeből szép zöld koszoru szállt, önkénytelenül sobajtam: ez tán legédesebb jutalmad! — A jámbor nép, mely így tudja méltányolni az erényt, a buzgóságot, mely így tudja szeretni azt, ki által az éggel közlekedik, az ily nép oly kedves szeretete oly drága, oly beces! Ezután következett a bucsuünnep. A szent misét püspöksüveg alatt, teljes papi segédlettel, prépost ur ő nga végezte, mely alatt a kar a responsoriumokat négy hangon énekelte, azon kívül offertoriumkor az ünnepeit apostolokról szintén így énekelt — s berekesztésül a pápai himnust zengte el. Mindezeket elgondolva méltán mondom, hogy e díszes nap a kis-várdaiakra nézve édesen emlékeztetéssé vált.

M. L.

Rigycza. Az isteni szolgálatra menet elmulasztását nyomon követő büntetésnek borzasztó példájáról következőleg értesítettünk: Az e f. évi július 6-diki vasárnapján Bács megyében Rigycza helységben Titz Jakab varga épen a nagy mise alatt puskáját töltvén, felesége által emlékeztetett: menne misére inkább, mint vadászni. Felesége anszolásának engedvén, a fegyvert az első szobába vitte és ott a kályhához támasztotta, hol a misére elküldeni szintén elmulasztott két kis inasa volt, s azal a másik szobába megint visszamenvén, magát az ágyra vetette, midőn a két kis inas közül az egyik a puskát fölkapta, a másik pedig sarkányát fölrántotta. A puszka elslövén, az ajtó küszöbén ülő és két kis gyermekét étető vargánét és ölében tartott négy éves gyermekét a lövés úgy érte, hogy a gyermek még az nap meghalt. Az asszony ez alkalommal anyai szeretetének ritka példáját adta; mert magáról egészen megfeledkezvén, a mint gyermekét vérezni látta, sietett annak vérért lemosni, a maga bajáról pedig csak akkor emlékezett, midőn észrevette, hogy saját vére foly gyermekére; mert több sörét az orrán és egyik szemén keresztül menve koponyáján jött ki, míg két sörét homlokát áttörte, egy sörét pedig halántéka táján egy esont darabcskát a fej belsejébe repszett, s ezen sörét a fejében is maradt, ugy, hogy élte is veszélyeztetett. — Ime az isteni szolgálattól elmaradás büntetésének rettenetes példája.

Közli idősb rigyczai Kovács József.

Szent-László-Társulati ügy.

Igái, jul. 12. Egyházi megyénknek kegyelmes főpásztora a Sz.-László-Társulat ügyében kiadott körlevelében a megalakulás módját tárgyzó részeket elősorolása után a további teendőkre nézve a következő utasítást is adja: „A plebániabizottmányok elnökei a társulat előhaladásáról rendszeren negyedévenkint az alesperest értesítsék, neki a tagoktól ezen idő alatt gyűjtött pénzt átszolgáltassák, ki azt azután az értesítésekkel együtt a megyei hivatalhoz a központba való áttétel végett pontosan bekioldje.“ Egy ilyen hivatalos jelentést vagyok bátor a Kath. Néplap-ban ezennel közölni nem esupán azért, hogy a t. olvasó közönség a plebániánkban megalakult társulat előhaladásáról értesüljön, hanem leginkább azért, hogy azt buzdító példaul véve, mindazok, kik eddig még a kezdet nehézségeitől talán visszariadtak, vagy föllépések által esekély eredményre esüggedőleg számítottak, s azért övéik között a társulat megalakítását megkísérteni elhalasztották, föllekesülten neki bátorodjanak és fáradságaikat ily jótékony ügyért igénybe venni ne sajnálják. A negyedévi, illetőleg az igáli első értesítés imigy következők:

„Et. kanonok s esperes ur! Ő excellentiájának, megyés püspök urunknak mult évi octoberhó 30-kán 652. szám alatt a Szent-László-Társulat ügyében kiadott s utóbb hozzám is elérkezett körlevele következtében, lelkipásztori elmulasztatlan kötelességemnek tartottam plebániámban az említett társulathoz megalakulását létesíteni: ámde, miután magán fölszólításaimra esekély eredmény mutatkozott, sőt némely buzgóbb hi-

veimet, lennének az eszmének övéik, rokonaik és barátaik között terjesztői, — megkérve sem tapasztaltam kedvezőbb kilátást, — a megalakulásról hivatalos jelentést a mult évben nem tehettem.

Azokban ezen eredménytelen kezdet, habár komoly hangulatra fokozá is jóra törekvő igyekezetemet és egy időre megakasztott: de azért leverőleg el nem esüggesztett; mert, mint utóbb észrevehem, e részvétlenséget valóban nem annyira buzgalom hiányának, mint ama roszakaratu forrásból szivárgó inceselkedéseknek és esabitásoknak kellett tulajdonítanom, melyekkel a kath. hit elleni a híveket papjoktól és minden vallási kegyelettől alattomos módon ez újabb korban már ily kisebb rangu mvarosban is — elidegeníteni, és köztök a bizalmatlanság könnyen ragadó bujtorjánát elszórni, maguknak feladatul tüzték ki; azért tehát f. é. böjt első vasárnapján a templomban nyilvános isteni-tisztelet alkalmával, a társulathoz üdvös céljait népszerűen megmagyarázván, híveimet bizottmány alakítására általánosán fölszólítottam, értésőkre adván egyszersmind, hogy, a kik ezen keresztényi társulathoz tagjai kívánnak lenni, azok magukat nálam jelentsek be. De a néphez kiáltónak szavai — ez alkalommal — szikla keménységű szivekre pattantak, nem hagyva maguk után semmi nyomot, de még viszhangot sem. — Elhallgattam tehát magam is, s mivel gondolám: minél nagyobb a küzdelem, annál diésőbb a győzelem, s itt a késedelemben veszélyt nem sejtítettem, különben is a husvéti sz. gyónás bekövetkeztével a lelkipásztorság terhe egyedül magamra nehezedett, — az ügyet husvét utánig halasztani elkövettem.

Husvét után, mert új kísérletre ösztönzének nnga főpásztornak abbéli lelkesítő szavai: „Meglehet, hogy a lelkipásztornak első föllépése ez ügyben esekély részvételre találand, de azért buzgóságában magát megzavartatni ne engedje, hanem, habár csak hárman is, álljanak bizottmányba“, magamhoz rendelém az iskolamestereket és a segédet, templomatyát és egyházit, s magamat s ezeket házinepünkkel együtt a társulati tagok jegyzékébe beirtam, meghagyván nekik, hogy ezélszerű fölvilágosítás által ugy, mint tölem hallák, és minden erőszakos rábeszéléstől óvakodva, az ügynek megnyerni igyekezzenek mindenkit, kivel csak érintkeznek, semmit sem kételkedvén, miként ezek által az idegenkedés valódi okait föl fogom ismerni, melyeknek elhárítására azután alkalmasb modort használhatok, és így sikeresb leend törekvésem, biztosabb győzelem. El nem hallgathatom, mennyire buzdító és jótékony hatása, ne mondjam, a kislelkűekre megnyugtató volt, a helyben lakó t. járásbeli szolgabíró, valamint f. es. k. adószedői ellenőr és a községi jegyző uraknak ama diéséretre méltó példája, hogy magukat a társulat tagjai közé beirtatták. Ekképen a szent-László-társulati ügy a községben többször szóba jöven és fölvilágosító adatokkal minden alkalommal kedvezőleg ajánlathatván, folytonos beszéd tárgya lett.

Ezen előkészületek után, pünkösöd előtti vasárnapon a tanítószekéből az Isten igéje hirdetésével összekapcsoltam ismét a társulati ügyet, annak magasztos céljait, élőkre és holtokra üdvösleges voltát, és a esekély alamizsnának nagyszerűségét, s az eddig beirt tagokat nyilván felszólítám, hogy isteni-tisztelet után jelenjenek meg a plebániákban, kik ott meg is jelentek, s világi elnökül megválasztották Szilágyi János igáli iskolamestert, jegyzőnek Frik György segédtanitót, pénztárnoknak a plebánost, felügyelőnek Igálban Bognár István templomatyát, Ráksiban Lerk György iskolamestert. Továbbá meghatározottat a társulati ajtatosságnak ideje és módja, hogy t. i. Szentháromság vasárnapján fog tartatni a Szentlélek segítségével hívása, sz. László napja egyházilag megünnepeletetik és minden ujhold-vasárnapon sz. mise után imádság, délután pedig 6 órakor könyörgés leend. És a Sz.-László-Társulat 27 taggal ezennel megalakultnak nyilvánítottat.

Elérkezvén Szentháromság vasárnapja, a sz. beszédben a társulat hármas céljáról harmadszor értekeztem; predikáció végeztével sz. mise előtt már öröm volt hallani, a kised nyájjal, t. i. a beirt 27 taggal az egész ajtatos gyülekezet egy szívvel lélekkel mily buzgón hangoztatá és éneklé: „Jöjj el Szentlélek Isten!“ — És kezdett szaporodni a tagok száma.

A sz.-László-napi egyházilag történt megünneplést, melyre egyedül a tagok voltak meghíva, illetőleg: legnagyobb megle-

petéssel tapasztaltam reggeli 6 órakor, midőn a tágas templomban beléptem, hogy az hívekkel csaknem egészen meg volt telve. Fölhasználható a kedvező alkalmat, sz. László király di-eseretére megnyiltak ajkaim, s az evangéliomra hivatkozva nép-szerű parancsissal emelém ki az ünnepély magasztosságát, hirtedetém sz. királyunk érdemeit. Ezen ünnepély nagyszerű hatást tett híveim lelkiületére, mit az által tanúsítanak, hogy senki az napon terhesebb és zajosabb munkát, mint szántást és szénabördást, nem vitt végbe. Hasonlókép este 6 órakor megtöltötte a hívek jelenléte a szent házat, s lélekemelő volt az egyetemesen végzett ajtatosság. És ismét szaporodott a tagok száma.

Szent Péter és Pál ünnepén végre, mely épen ujhold-vasárnapra esett, a délutáni ajtatosság, melyet előbb Ráksóban, azután pedig esti 6 órakor helyben tartottam, szintén épületes lelki élvezetet nyújtott a jelenlevőknek. És a tagok száma 76-ra szaporodott.

Azonban, mindezen növekedő, ámbár részéről nem kielégítő eredmény tekintetbe vétele mellett is, nem lehet még most is fájdalmasan föl nem sohajtanom: miként és honnét vagy az, hogy a kétezer lélekszámot meghaladó tisztán kathol. magyar plebániában

Ennyi dologba került megnyerni ügyünknek a népet,
S ennyi idő kellett küzdeni győzelemért!

A hivatalos jelentés után közli Frík György,
társulati jegyző.

Különfélek.

— Örömmel értesülünk, hogy bíbornok hg primás ő emirentiájának lábajja, mely a romai ut: fáradalmi következtében fölújult, tetemesen javul. A Mindenható áldása legyen a bíboros főpapon!

— Sz. kir. Pest város nemes tanácsa a helybeli kath. legényegylet évi szükségéinek fedezésére 100 o. ért. frtot ajándékozott, egyszersmind azon határozatot hozta, hogy a szép virágzásnak indult, a mesterlegények valláserkölési művelődését oly sikeresen előmozdító egyletnek száz-száz frnyi összeg a következő 1863 és 1864 években is segélyadományképen a házi pénztárból kiszolgáltassék. Mely nagylelkű adományért az elnökség, nem különben az egyleti tagok nevében a tek. tanácsnak, különösen K r á s z o n y i József polgármester ur ő ngának a legmélyebb hála köszönet mondatik.

— Megjelent: „A kereszténység bölesészeti tanulmányozása. Irta Nicolas Agost, békebíró, hajdan pedig ügyvéd a bordeauxi kir. törvényszéknél. Francziából a második kiadás után fordította M a j e r Károly, a Szent-István-Társulat alapító tagja.” Harmadik kötet II. füzeté 147-ik laptól—357 lapig. Ara füzve: 1 frt 30 kr. o. é. Az örökbeesü műnek ezen része a következő szakaszokat foglalja magában: „Az egyház”; „A protestantismusról”; „Az egyházon kívül ninesen üdvösség”; mind a három fejezetben rendkívüli elmeíllel és a bizonyításoknak dönthetelen erejével találjuk ugyan fejtegetve a választott tárgyat, mindazáltal a többit mind fölülmulhi látszik az „egyház”-ról szóló fejezet, oly világos és kimerítő, oly meggyőző és az olvasót magával ragadó rendszerben, hogy a lehető ellenvetések eltompulnak s megsemmisítettek. Most, midőn az egyház megtámadtásán minden igaz hívő kesereg és az igazság győzelmeért keble mélyéből imádkozik, kétszeresen érdekes, mondhatnók, korszerű, az egyháznak, mint isteni intézménynek bölesészeti fejtegetése. Nicolas-nak e művét minden művelt katolikusknak kellene bírnia, hogy hite a tudománynak esalhatlan érvei által lehetőleg szilárdíttassék. A tárgy korszerűségénél fogva mutatványt közlendünk jövő számunkban a jeles fordításból.

Pályázat. A szabadkai egyházi kerületben Omorovicza helységben megürült kántor-tanítói állomásra folyó évi augusztus 18-ig esdő hirdettek. Jövedelmei ezen állomásnak következők: 105 frt oszt. ér-

tékben; — fél telek föld használata adófizetési kötelezettséggel; — 25 pozsonyi mérő kétszeres buza: — 2 öl fa; azonkívül párbéri illetmény: 2, mérő kétszeres buza, 25 kr. körülbelül 100 házas pár után; és a szokások megyei etolaris járuléka: az iskola-épületbeni szabad lakás, és az iskola fűtéséhez elegendő szalma. A tanítási nyelv magyar. A pályázni akarók a megkívántató okiratokkal ellátott folyamodvényaikat a feau kiirt határidőig alulirtoz küldjék s egyszersmind az orgonálás- és éneklésbeni ügyességüket tanúsítani augusztus 18-án reggeli 9 órakor a helyszínen jelenjenek meg. Kelt Topolyán július 6. 1862. Bagó Gergely, ker. esperes és tanfelügyelő.

Pályázat. A szabadkai egyházi kerületben Topolya mezővárosban az első osztályu tanítói állomás megürülvén, arra folyó évi augusztus 18-ig pályázat nyitattik. Ezen állomással összekötött javadalmak: 210 frt oszt. ért.; 20 pozsonyi mérő kétszeres buza; 42 frt lakbér; és ingyen fűtés. A tanítási nyelv magyar. A pályázni akarók a szükséges okiratokkal támogatott folyamodvényaikat a főneub ki-tett határidőig alulirtoz intézzék. — Kelt Topolyán július 6. 1862. Bagó Gergely, ker. esperes és tanfelügyelő.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szer-zendő házra:		frt. kr.
Sz á r a z Mihály, lasztóezi káplán		1 —
K í s János, sz. iványi pleb.		1 —
V í r t h Mihály, esp. s pleb. Kapornakon		4 8
S m o e z e r Ignác, nagybányai prépost, 2-ik részlet.		10 —
M i s k o v i c s Lajos, jözsefházai pleb. 1861—62-ki évekre		4 —
S z a j b e l János, belteki pleb.		4 —
H o r v á t h József, zárdafnök Nagybányán		4 —
Nagybányai minorita convent		4 —
R u d o l f Antal, sárközi pleb.		4 —
K r o n f u r e, láposbányai pleb.		2 —
H í r l y József, barlafalusi pleb.		2 —

A Szent-László-Társulatra:

	frt. kr.
K u t a s y Béla, lelkész a türjei főktársulat részéről	5 20
Veszprémi egyházmegyéből Pápa és Merye egyházközségek	296 44
Székesfehérvári egyházmegyéből püspök ő mlga által	143 7
C z u e z o r Gergely sz.-B.-r. áldozár 1862-ik évre	— 72
J e d l i k Anyos, egyetemi tanár	— 72
S z a t h m á r y Mihály, kir. táblai hivatalnok	5 —
R u d n y á n s z k y Ferencz, ügyvéd	1 —
G y ö r k ö s Imre Kisberről	1 —
G ó t s Mórizez, praem. r. praelatusi titkár Jászén, 9 tag után	7 00
A veszprémi egyházmegye zalabéri plebániájából félévre	21 25

Kegyes adományok.

Pápa ő szentségének számára Sz á r a z Mihály, lasztóezi segédlelkész e jelégével: „A föld királyai ugyan fellázadnak és a fejedalmek tanácskoznak Isten s az ő felkentje ellen... de a mennyekben lakozó neveti, az Úr kigunyolja őket.” (Zsolt.) 3 darab ezüst huszas; V í r t h Mihály, esperes és pleb. Kapornakon 4 frt.

A chinai gyermekek megmentésére: Bártfay János, lévai polgár 1 frt; továbbá e jelégével: „A kis mustármag is nagyra nőhet” 1 frt 18 kr.; Sz á r a z Mihály, lasztóezi káplán 50 kr.

A keleti keresztények számára: Bártfay János, lévai polgár 1 frt.

A pesti lipotvárosi templom számára: Matulányi Béla, joghallgató 36 kr. a. é.

A londoni kath. templom részére: Sz á r a z Mihály, lasztóezi káplán 50 kr., S p a c s e k József, omori tanító, T é t s i György, T ő t h Anna, H u s z k a Mihály omori lakosok egyenkint 1 frt, J ó n á s Gy ö g y, omori pleb. 1 frt, a homokkomáromi pleb. híveivel együtt 1 frt.

A z ü l d ö z ö t t s y r i a i keresztényeknek az almásai hívek (Veszprémmegyében) 60 kr.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).